

vulkancic.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
FAIRY TALES, MYTHS AND LEGENDS
by Emma Adams

First published in the UK by Scholastic Ltd, 2018

Text copyright © Emma Adams, 2018

Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02789-1

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Ema
Adams

BAJKE,
MITOVI
LEGENDE

Prevela Branislava Maoduš

 vulkančić

Beograd, 2019.

*Mom tati,
Hvala ti za veliku plavu knjigu i najbolje
priče za laku noć. Moja ljubav prema
knjigama počela je s tobom.*

Sadržaj

Princ žabac.....	11
Zlatokosa.....	19
Obučar i vilenjaci.....	31
Mala Sirena.....	39
Repa.....	55
Pepeljuga.....	63
Zlatna guska.....	73
Princeza na zrnu graška.....	81
Džek i čarobni pasulj.....	87
Lepotica i Zver.....	103
Ivica i Marica.....	125
Trnova Ružica.....	139
Deda Mraz.....	147
Snežna Kraljica – bajka u sedam priča.....	153
Cvilidreta.....	185
Kralj Mida.....	195
Ali-baba i četrdeset razbojnika.....	201
Vasilisa i Baba Jaga.....	219

Uvod

Bajke, mitovi i legende postoje hiljadama godina, ali nisu uvek bili zapisivani. Njihov najraniji oblik bila su usmena predanja. Ove priče ponekad su bile jezive i često strašne, ali uvek su nosile pouku na koju je deca trebalo da obrate pažnju, i možda su baš zato oduvek bile tako popularne kod dece i odraslih. Svakoj priči neki novi autor dao je novo ruho pa ni priče koje se nalaze u ovoj zbirci, a koje su nadahnule rane verzije, nisu izuzetak. Iako su priče na ovim stranicama verne ranijim zapisima, one su u isti mah prilagođene današnjoj deci.

Princ žabac

Najpopularniju verziju bajke *Princ žabac* zapisala su dva brata Nemca, Jakob i Vilhelm Grim. Zbirka *Dečje i kućne priče*, objavljena u dva toma, 1812. i 1815. godine, bila je jedna od prvih poznatih zbirki ove vrste. Priča o princu žapcu nije se mnogo promenila u preštampavanju i nadahnula je mnoge verzije u različitim zbirkama, uključujući i priču *Žaba*, koja se pojavila u knjizi Endrua Langa *The Violet Fairy Book* objavljenoj 1901. godine, i rusku verziju po imenu *Carevna Ljaguška*, u kojoj je došlo do zamene muške i ženske uloge i koja prikazuje princa koji sreće začaranu žabu, koja je zapravo čarobnica.

U suton jedne spokojne večeri, mlada princeza pošla je u šetnju šumom. Uskoro je naišla na prelep potok pa je sela da se malo odmori na njegovoj obali. Dok se tako odmarala, princeza se igrala svojom zlatnom loptom – a to je bila njena najmilija igračka i najdragocenija svojina. Bacala je loptu u vazduh i hvatala je pažljivo. Sve više i više lopta je letela, iznova i iznova.

Nakon nekog vremena, princeza je postala nemarna i bacila je zlatnu loptu toliko visoko da nije mogla da je uhvati. Lopta se odbila i zakotrljala po tlu. Uz gotovo nečujno *buć!* upala je u potok. Princeza je pogledala u vodu, ali nije bilo nade; njene zlatne lopte više nije bilo. Kao što možete i zamisliti, mnogo se rastužila i počela je da plače.

Dok je plakala, začula je neki glas kako je pita: „Princezo, zašto tako gorko plačeš?“

Pretraživala je pogledom potok i iznenada primetila jednog žapca kako proviruje iz vode.

I sama se iznenadila kada je povikala: „Moja zlatna lopta upala je u potok. Dala bih svu svoju lepu odeću i nakit, i sve što imam na svetu, samo da mogu ponovo u ruke da uzmem svoju loptu. Ali ti, gadna žabo, ne možeš mi pomoći.“

Žabac je na trenutak razmislio o njenim rečima. „Ne želim tvoju finu odeću i nakit, ali ako ćeš me prihvatiti za prijatelja, dozvoliti mi da jedem iz tvog tanjira i spavam na tvom jastuku, onda ću ti doneti tvoju zlatnu loptu.“

I princeza je odmah pristala na žapčev predlog, rekavši mu: „Sve ti to obećavam, samo mi donesi moju loptu.“ Ali da li je to iskreno mislila? Nije. Jer sebična princeza zapravo je mislila da je žabac baš ljigav i grozan. Ali žabac to nije znao pa je zaronio u potok u potrazi za princezinom dragom loptom. Nije mu bilo potrebno dugo da je pronađe i pobedonosno je zaplivaao prema obali i predao loptu princezi – koja je bila toliko srećna što je ponovo dobila svoju sjajnu igračku da je zaboravila na obećanje koje je dala žapcu i odmah je pojurila nazad u zamak da podeli svoje oduševljenje sa porodicom.

„Čekaj!“, vikao je žabac dok se ona žurno udaljavala. „Povedi me sa sobom!“ Ali princeza ga nije slušala.

Sledećeg dana, kraljevsku porodicu za večerom je prekinula neka buka na vratima zamka. Neko je dozi-
vao princezu.

*Mila princezo, saslušaj sada ti
Ne krši zavet što svečano dala si mi.
Pored potoka od koga pobegla si
Reč si mi dala da na mene ćeš paziti.*

Bio je to žabac! Pratio je princezu do zamka. Naravno, ona je zaboravila na njega i bila je prilično ljuta što je došao. Pokušala je da ne obraća pažnju na njega, ali nije vredelo, žabac je nastavio da je doziva.

„Ko je, zaboga, to?“, upitao je njen otac, kralj, pa mu je rekla istinu. Kralj je bio častan čovek i nakon što je saslušao kćerkinu priču, bio je veoma strog prema svojoj mezimici.

„Ako si dala obećanje, moraš ga ispuniti“, rekao je. „Idi – otvori vrata, pusti žapca da uđe u zamak.“

Princeza je uradila kako joj je otac rekao, a do trpezarije ju je pratio glasan zvuk šljapkavog žabljeg skakutanja po mermernom podu.

Vratila se za sto i nastavila mrzovoljno da jede. Ali pre nego što je stigla da stavi zalogaj u usta, žabac ju je pozvao s poda.

„Molim te, princezo, podigni me na stolicu da sedim pored tebe“, rekao je.

Princeza ga je podigla na stolicu pored svoje i nastavila da jede.

Ali kada se udobno smestio, žabac je ponovo progovorio.

„Molim te, princezo, gurni svoj tanjir bliže meni da mogu jesti iz njega“, rekao je. Pa je princeza gurnula tanjir prema žapcu i svim silama se trudila da se pretvara da ga nema.

Ali žabac, nakon što se najeo, ponovo je progovorio:

„Molim te, princezo, odnesi me u svoje odaje i stavi na svoj jastuk da malo odspavam.“ Sada je princezi lice oblilo prilično jarko rumenilo – jer ko bi, zaboga, želeo da mu na jastuku spava lepljiva, ljigava žaba? Ali avaj, morala je ispuniti obećanje pa je odnela žapca u svoju sobu i spustila ga na krevet. Žabac je čvrsto usnuo čim mu je glava dotakla meki, udobni jastuk.

Narednog jutra, dok se sunce podizalo na nebu, žabac je otišao iz zamka i vratio se u šumu. Kada se princeza probudila, njega nije bilo.

Kakvo olakšanje!, pomislila je, neizmerno srećna što on više nije tu. *Nadam se da nikada više neću morati da vidim tu neprijatnu malu žabu.*

Ali avaj, nije tako bilo, jer je princeza, čim je te večeri sela za trpezu, ponovo čula kako je žabac doziva. Kao i pre, žabac je jeo iz njenog tanjira i spavao u njenoj postelji – i ne samo te noći, već i sledeće. Tri noći zaredom žabac je boravio kod princeze, a princeza je to nesrećno trpela. Svakog jutra žabac je odlazio pre nego što bi se princeza probudila – svakog jutra, osim trećeg.

Trećeg jutra, kada se princeza probudila, *neko* jeste bio u sobi, ali to *nije* bio žabac.

Bio je to princ!

Princeza je ostala pomalo zatečena prinčevim prisustvom – odakle je došao i šta li, pitala se, radi u njenoj spavaćoj sobi. Princ joj je rekao da je jedna pakosna vila bacila moćne čini na njega i pretvorila ga u žapca. Čini su mogle da se razbiju samo ako bi ga princeza pozvala u zamak i dozvolila mu da jede iz njenog tanjira i spava

na njenom jastuku tri noći. I, kao što znate, princeza je sve to uradila, mada u to vreme nije nimalo bila srećna zbog toga. Kako bi joj zahvalio, princ je pozeleo da odvede princezu u kraljevstvo svog oca kako bi mogli da je prilikom njegovog povratka kući dočekaju kao junaka.

Nije princezi bilo potrebno dugo da pristane, i čim je pristala, prelepa kočija stigla je ispred zamka da ih odvede prinčevoj kući. Iza kočije je jahao Hajnrih, princ najmiliji i najodaniji drug. I premda su svi verovali da je princ mrtav, Hajnrih je putovao uzduž i popreko i malo je nedostajalo da mu srce pukne od sreće kada je ponovo ugledao princa.

Zlatokosa

Veruje se da je najranija poznata verzije bajke *Zlatokosa* priča *Petrosinela*, italijanskog autora Đanbatiste Bazila. Ova verzija starija je i od verzije po imenu *Persinet*, spisateljice Šarlot-Roz de Komon de la Fors, koja je objavljena u Francuskoj 1698, kao i *Matovilke* Fridriha Šulca, koja je objavljena u Nemačkoj 1790. godine. Ali pravu popularnost stekla je verzija braće Grim, objavljena 1812. *Zlatokosa* je bila i deo zbirke bajki *The Red Fairy Book* škotskog autora Endrua Langa, objavljene 1890. godine.

